

The Agency of Empire: Personal Connections and Individual Strategies in the Shaping of the French Early Modern Expansion (1686-1746)

Elisabeth Heijmans

PhD Candidate in Economic and Social History

Leiden University

Abstract:

This dissertation takes the perspective of directors of the French chartered companies operating in Africa and Asia to explore the role of individuals in the French overseas expansion. Studying individual strategies and personal connections aims at going beyond the façade of a centralised and tightly controlled French expansion through trading monopolies granted to overseas companies. The agency of French company directors, in France and overseas, is studied in dialogue with European, Indian or African institutions to understand how individuals overcame the limitations of French chartered companies. The focus on company directors' strategies and personal connections shows how the early modern French empire was shaped by cross-cultural relations and trans-imperial cooperation. Highlighting the dependence of the French chartered companies on local policies, other European empires and private interests is conducive to a re-evaluation of the position of the French empire inside local power dynamics. I argue that French chartered companies left space for directors' agency, in France and overseas to complete the companies' deficiencies through their individual strategies and personal connections.

Throughout this dissertation, I showcase the inter-dependence between institutions and individual agency in the early modern French expansion through two case-studies: the directors of the French chartered companies operating in Pondichéry (Coromandel Coast in India) and those active in Juda (Bight of Benin, West African Coast). The choice of case study is meant to bridge the artificial division between the Atlantic and the Indian Oceans. The first case-study, Pondichéry became the administrative centre of all French settlements in India in 1701 and was an important textile centre for the French East India Company. The second case study, Juda, was chosen for its major role in the French Atlantic slave trade during the first half of the eighteenth century. The study of Pondichéry goes back to the end of the seventeenth century but focuses primarily on the first decades of the eighteenth century. Regarding Juda, because of the scarcity of sources, the analysis is pushed further into the first half of the eighteenth century. Finally, concerning the chronology of the examination of directors in France, I focus on two generations of directors operating in Pondichéry and Juda between 1685 and 1719. The dissertation compares how individual agency through

personal connections and strategies, shaped the French expansion in Pondichéry and Juda during the first decades of each factory (between 1686 and 1746).

By studying French chartered companies, usually portrayed as inefficient and unprofitable in scholarship on European early modern expansion, it soon became apparent that chartered companies had other motivations and goals than economic profitability or institutional efficiency alone. Highlighting the agency of individual actors of the French expansion in relation to institutions contributes to a better understanding of the expectations of members or employees of French chartered companies. An important contribution of this dissertation is therefore to perceive the role of chartered companies less as economically efficient and more as a space for individual agency to stimulate the early empire. The focus on individual agency in shaping the French early modern expansion revises an institutional and path-dependent narrative and presents an expansion based on inter-imperial cooperation, cross-cultural strategies and combination of private interests and institutions.

The approach is also novel as it takes the perspective of company directors in Africa and Asia as well as those in Europe. Multiplying the points of view allows for connections across areas analysis usually studied separately, giving a global perspective to the work. The study of overseas directors' agency combines the existing historiographies revising the position of power of Europeans in Africa and Asia with the necessity to acknowledge strategies on all sides of the cross-cultural interactions. Furthermore, the focus on inter-imperial relations instead of exclusively intra-imperial dynamics, challenges the national narratives that have portrayed European expansions as evolving in isolation from each other, with the exception of competitive interactions. Another important contribution to historiography is the reliance of French overseas institutions on their directors' personal connections to integrate local and regional trading networks rather than the opposite. Lastly, the cooperation observed between French private traders and overseas directors refutes the dichotomy opposing French port city merchants' interests to those of the French monarchy and its companies.

Samenvatting:

Dit proefschrift onderzoekt de rol van individuen in de Franse overzeese expansie aan de hand van *directeurs* van de Franse geötrooieerde compagnieën die actief waren in Afrika en Azië. . Door de bestudering van individuele strategieën en persoonlijke connecties is het mogelijk om de façade van een gecentraliseerde en strak gecontroleerde Franse expansie door middel van handelsmonopolies te doorbreken. De *agency* van *directeurs* van Franse geötrooieerde compagnieën, in Frankrijk en in het buitenland, wordt bestudeerd in dialoog met Europese, Indiase of Afrikaanse instellingen om te begrijpen hoe individuen de beperkingen van Franse geötrooieerde

compagnieën overwonnen. De focus op de strategieën van de *directeurs* en hun persoonlijke connecties laat zien hoe het vroegmoderne Franse expansie gevormd werd door interculturele relaties en trans-imperiale samenwerking. De Franse geötrooierde compagnieën waren in hun handelen sterk afhankelijk van lokaal beleid, andere Europese expansies en persoonlijke belangen. Door hier de nadruk op te leggen is het mogelijk de positie van het vroegmoderne Franse koloniale rijk binnen de lokale machtsdynamiek opnieuw beoordelen. Ik beargumenteer dat Franse geötrooierde compagnieën ruimte gelaten hebben voor de *agency* van de *directeurs* zowel in Frankrijk als in het buitenland omdat zij met hun persoonlijke connecties en individuele strategieën in staat waren om de tekortkoming van de geötrooierde compagnieën te overkomen.

In dit proefschrift laat ik aan de hand van twee case-studies de onderlinge afhankelijkheid tussen instituties en individuele *agency* zien. De eerste case-study bestudeert de *directeurs* van de Franse compagnie in Pondichéry aan de kust van Coromandel in India. In de tweede case-study wordt gekeken naar de Franse compagnie in Juda in de Baai van Benin. De keuze voor deze twee case-studies is gemaakt om de scheiding tussen de Atlantische- en de Indische Oceaan te overbruggen. De eerste case-study, Pondichéry, werd het administratieve centrum van alle Franse nederzettingen in India in 1701 en was een belangrijk textielcentrum voor de Franse Oost-Indische Compagnie. De tweede case-study, Juda, is gekozen vanwege zijn belangrijke rol in de Atlantische slavenhandel in de eerste helft van de achttiende eeuw. De studie van Pondichéry gaat terug tot het einde van de zeventiende eeuw, maar is vooral gericht op de eerste decennia van de achttiende eeuw. Vanwege de schaarste aan bronnen beperkt de analyse van Juda zich tot de eerste helft van de achttiende eeuw. Tot slot, voor het onderzoek naar de *agency* van de *directeurs* in Frankrijk zelf, concentreert de studie zich op twee generaties van *directeurs* die tussen 1685 en 1719 actief waren in Pondichéry en Juda. Het proefschrift vergelijkt hoe individuele *agency* door middel van persoonlijke connecties en strategieën vorm gaf aan de Franse expansie in Pondichéry en Juda gedurende de eerste decennia van elke factorij (tussen 1686 en 1746).

De Franse geötrooierde compagnieën zijn in de historiografie over het begin van de vroegmoderne Europese expansie vaak afgebeeld als inefficiënt en onrendabel. Deze studie laat echter zien dat de *directeurs* van de geötrooierde compagnieën vaak andere motieven en doelen hadden dan economische winstgevendheid en institutionele efficiëntie. De aandacht voor de individuele actoren van de Franse expansie leidt tot een beter begrip van de verwachtingen van leden en werknemers van Franse compagniën. Een belangrijke bijdrage van dit proefschrift is daarom dat het een beter inzicht geeft in de rol van instituties voor de vroegmoderne Europese expansie. Door te laten zien hoe belangrijke individuele actoren waren in het vormgeven van de vroegmoderne Franse expansie is het mogelijk om oudere narratieven te herzien. De Franse expansie

werd gecaracteriseerd door inter-imperialistische samenwerking, cross-culturele strategieën en de combinatie van persoonlijke- en institutionele belangen..

Deze studie is vernieuwende omdat ze tegelijk onderzoek doet naar het handelen van de *directeurs* in Afrika, Azië en Europa. Hierdoor is het mogelijk om de verbanden tussen de verschillende gebieden te analyseren, die anders mogelijk verborgen waren gebleven. Daardoor krijgt deze studie een globaal perspectief. Het onderzoek naar de *agency* van overzeese *directeurs* verenigt de bestaande historiografieën die de machtspositie van Europeanen in Afrika en Azië herzien, met de noodzaak om meer aandacht te besteden aan interculturele interacties. Daarnaast wordt het door het inter-imperiale perspectief mogelijk om vraagtekens te zetten bij eerdere nationale narratieven, die de Europese expansie in isolatie van elkaar hebben onderzocht. Een andere belangrijke bijdrage aan de historiografie is dat Franse overzeese instellingen afhankelijke waren van de persoonlijke connecties van hun *directeurs* om lokale en regionale handelsnetwerken te integreren in plaats van andersom. De samenwerking tussen Franse particuliere handelaren en geöctrooieerde compagnieën, tenslotte, laat zien dat er geen tegenstelling was tussen de belangen van Franse particuliere handelaren en die van de Franse monarchie en haar geöctrooieerde compagnieën.